

2. Szczegółowy rozkład materiału

Materiał nauczania obejmujący klasę drugą albo drugą i trzecią (zależnie od cyklu kształcenia) został podzielony na tematy. Prezentowany poniżej szczegółowy rozkład materiału jest ściśle skorelowany z programem nauczania i podręcznikiem. W tabelach literą **T** oznaczono temat lekcji, literą **P** – procedury osiągania celów, literą **O** – przewidywane osiągnięcia ucznia. Tematy można realizować na jednej lub kilku godzinach lekcyjnych, w zależności od zawartych w nim treści bądź poziomu klasy. Rozkład jest propozycją, której realizację należy dostosować do własnych preferencji oraz poziomu wiedzy i umiejętności uczniów. Proponowany rozkład materiału dla klasy drugiej (drugiej i trzeciej) przewiduje 10 godzin rezerwy dla cyklu dwuletniego i 14 dla cyklu trzyletniego.

Szczegółowy rozkład materiału w klasie drugiej (drugiej i trzeciej)

T. 1 P: O:	Układ współrzędnych na płaszczyźnie. Przypominamy i uzupełniamy wiadomości ze szkoły podstawowej i gimnazjum dotyczące kartezjańskiego układu współrzędnych na płaszczyźnie. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem. Uczeń umie zaznaczać punkt w układzie i odczytywać jego współrzędne. Biegłe posługuje się układem do opisu sytuacji.
T. 2 P: O:	Pojęcie funkcji, dziedzina i przeciwdziedzina odwzorowania. Przypominamy pojęcie funkcji – podajemy przykłady odwzorowań, które są i nie są funkcjami wskazującymi istotę zagadnienia. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem. Uczeń rozumie pojęcie funkcji, potrafi wskazać i uzasadnić przyporządkowania, będące lub niebędące funkcjami.
T. 3 P: O:	Sposoby przedstawiania funkcji. Przypominamy i uzupełniamy sposoby prezentacji funkcji: graf, słownie, zbiór par, tabela, równanie, wykres. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem. Uczeń umie przedstawić funkcję w dowolnej postaci, dostrzega ściśle zależności pomiędzy nimi.
T. 4–5 P: O:	Własności funkcji. Ćwiczymy umiejętność odczytywania wykresu funkcji, zwracając uwagę na miejsca zerowe, wartości dodatnie i ujemne funkcji, jej monotoniczność. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem. Uczeń wie, jak interpretować miejsca zerowe funkcji, umie odczytać podstawowe własności z jej wykresu.
T. 6 P: O:	Funkcja liniowa i jej własności. Przypominamy definicję funkcji liniowej i omawiamy poznane własności funkcji w jej kontekście. Zwracamy uwagę na modele liniowe spotykane na co dzień. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem. Uczeń potrafi scharakteryzować funkcję liniową na podstawie jej wykresu.

T. 7–8	Równanie i nierówność liniowa z jedną niewiadomą.
P:	Przypominamy sposoby rozwiązywania równań i nierówności liniowych, w tym metodę graficzną. Zwracamy uwagę na związki między rozwiązaniem równania a miejscem zerowym funkcji liniowej. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń biegle rozwiązuje równania i nierówności liniowe, dostrzega ich związki z funkcją liniową.
T. 9–10	Układ równań liniowych z dwiema niewiadomymi.
P:	Analizujemy poznane metody rozwiązywania układów równań liniowych. Ćwiczymy umiejętność posługiwania się prostymi algorytmami. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń rozwiązuje układy równań liniowych różnymi metodami, zauważa ich zbieżność. Umie dokonać wyboru sposobu rozwiązywania w zależności od sytuacji.
T. 11–12	Rozwiązywanie zadań tekstowych z zastosowaniem równań i układów równań liniowych.
P:	Przypominamy zasady układania zależności (równań) między wielkościami najpierw teoretycznie, a następnie praktycznie – w zadaniach.
O:	Uczeń umie ułożyć prostą zależność między podanymi wielkościami i rozwiązać ją.
T. 13–14	Godziny do dyspozycji nauczyciela.
P:	Przeprowadzamy zabawę: „Jasnowidzenie”, pozwalającą dostrzec strategię budowania i rozwiązywania równań. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Zadanie klasowe lub sprawdzian wiadomości (kartkówka).
T. 15–16	Funkcja kwadratowa – definicja i wykres.
P:	Definiujemy funkcję kwadratową i rysujemy jej wykres, dobierając odpowiednie wartości współczynników. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń zna pojęcie funkcji kwadratowej i wie, jaki wpływ mają poszczególne współczynniki na kształt jej wykresu.
T. 17	Postać kanoniczna funkcji kwadratowej.
P:	Wprowadzamy postać kanoniczną funkcji kwadratowej, wskazując na jej związek z położeniem wierzchołka paraboli. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie przekształcić trójmian kwadratowy z postaci ogólnej w kanoniczną, dostrzega jej zalety przy rysowaniu wykresu funkcji.
T. 18	Postać iloczynowa funkcji kwadratowej.
P:	Wprowadzamy postać iloczynową funkcji kwadratowej, wskazując na jej związek z miejscami zerowymi. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie przekształcić trójmian kwadratowy z postaci ogólnej w iloczynową, dostrzega jej zalety przy rysowaniu wykresu funkcji.
T. 19–20	Równanie kwadratowe z jedną niewiadomą.
P:	W zależności od postaci trójmianu prezentujemy różne techniki rozwiązywania równania kwadratowego. Przedstawiamy standardową metodę „delt”. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń potrafi samodzielnie dobrać odpowiednią metodę i rozwiązać równanie kwadratowe.
T. 21	Wzory Viète’a.
P:	Wskazujemy zależności między wartościami współczynników: a , b , c trójmianu kwadratowego a jego ewentualnymi pierwiastkami.
O:	Uczeń wie, że można obliczyć wartość sumy i iloczynu pierwiastków równania kwadratowego bez konieczności ich wyznaczenia.
T. 22	Wartości dodatnie i ujemne funkcji.
P:	Ćwiczymy umiejętność czytania wykresu funkcji (w szczególności kwadratowej) w kontekście jej wartości dodatnich i ujemnych. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie wskazać na wykresie dla jakich argumentów funkcja przyjmuje wartości dodatnie (ujemne).
T. 23–25	Nierówności kwadratowe.
P:	Analizujemy rozwiązania nierówności w zależności od położenia paraboli. Wskazujemy na istotę metody graficznej w połączeniu ze znajomością miejsc zerowych i zwrotu ramion paraboli.
O:	Uczeń umie rozwiązywać nierówności kwadratowe, zna i rozumie strategię działania.

T. 26	Działania na wielomianach, dzielenie wielomianów.
P:	Przypominamy pojęcie wielomianu, zasady dotyczące dodawania (odejmowania) i mnożenia wielomianów. Wprowadzamy operację dzielenia wielomianów. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie podzielić wielomiany jednej zmiennej w typowych sytuacjach.
T. 27	Pierwiastek wielomianu.
P:	Definiujemy pojęcie pierwiastka wielomianu i formułujemy kryterium dotyczące pierwiastków całkowitych wielomianów o współczynnikach całkowitych.
O:	Uczeń rozumie pojęcie pierwiastka wielomianu i wie, jakie liczby całkowite mogą być pierwiastkami wielomianu o współczynnikach całkowitych.
T. 28–29	Rozkład wielomianu na czynniki, metody rozkładu.
P:	Zapoznajemy ucznia z różnymi metodami rozkładu wielomianu na czynniki, w tym: ze wzorów skróconego mnożenia, przez grupowanie, z wykorzystaniem twierdzenia Bézouta – dzieląc. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie rozłożyć prosty wielomian (trzeciego stopnia z pierwiastkiem całkowitym) na czynniki.
T. 30–32	Równanie i nierówność trzeciego stopnia.
P:	Wykorzystując poznane metody rozwiązywania równań i nierówności liniowych i kwadratowych, opracowujemy sposób rozwiązania równania i nierówności stopnia trzeciego. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń potrafi rozwiązać proste równanie i nierówność trzeciego stopnia.

Koniec pierwszego semestru klasy drugiej w cyklu dwuletnim (32 godziny).

Koniec klasy drugiej w trzyletnim cyklu nauczania (32 godziny)

T. 1–2	Elementy trygonometrii.
P:	Definiujemy pojęcia: sinus, cosinus, tangens, cotangens kąta ostrego w trójkącie prostokątnym, ćwiczymy sprawne posługiwanie się nimi. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń zna podstawowe pojęcia trygonometrii, umie odczytać przybliżoną wartość funkcji trygonometrycznej kąta ostrego, i wyznaczyć kąt, znając wartość jego sinususa (cosinusa, tangensa, cotangensa).
T. 3–4	Godziny do dyspozycji nauczyciela.
P:	Jako wprowadzenie do stereometrii przeprowadzamy zabawę ze stereogramami. Test lub sprawdzian wiadomości (kartkówka) z podstaw trygonometrii.
O:	Uczeń rozumie pojęcie przestrzeni trójwymiarowej.
T. 5	Kąt między prostą i płaszczyzną.
P:	Wprowadzamy pojęcie kąta w przestrzeni, na początek między dwiema prostymi, oraz prostą i płaszczyzną. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń zna i rozumie pojęcie kąta między prostą i płaszczyzną.
T. 6	Kąt dwuścienny – między dwiema płaszczyznami.
P:	Definiujemy pojęcie kąta między dwiema płaszczyznami. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń zna i rozumie pojęcie kąta dwuściennego.
T. 7–8	Wielościany – klasyfikacja.
P:	Wprowadzamy pojęcia: ostrosłupa, graniastopuła, wielościanu. Klasyfikujemy je. Omawiamy zasady konstrukcji wielościanu – budowy jego siatki. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń zna klasyfikację podstawowych wielościanów oraz umie skonstruować siatkę prostego ostrosłupa i graniastopuła.
T. 9–10	Pole powierzchni ostrosłupa i graniastopuła.
P:	Utrwalamy i uzupełniamy wiadomości z gimnazjum dotyczące pola powierzchni ostro- i graniastopułów. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie obliczyć pole powierzchni bocznej (całkowitej) ostrosłupa i graniastopuła prawidłowego trójkątnego i czworokątnego.

T. 11–12	Objętość ostrosłupa i graniastosłupa.
P:	Utrwalamy i uzupełniamy wiadomości z gimnazjum dotyczące objętości ostro- i graniastosłupów. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie obliczyć objętość ostrosłupa i graniastosłupa prawidłowego trójkątnego i czworokątnego.
T. 13	Bryły obrotowe.
P:	Przypominamy definicje: walca, stożka i kuli. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń zna i rozumie pojęcie bryły obrotowej, wie, czym jest (w jaki sposób powstaje) walec, stożek i kula.
T. 14	Siatki brył obrotowych.
P:	Proponujemy ćwiczenia praktyczne – sporządzenie siatki bryły obrotowej.
O:	Uczeń wie, z jakich części składa się siatka walca i stożka, jest świadomy niewykonalności siatki kuli.
T. 15–16	Pola powierzchni i objętości brył obrotowych.
P:	Przypominamy i uzupełniamy wiadomości z gimnazjum dotyczące pól powierzchni i objętości brył obrotowych.
O:	Uczeń umie obliczyć pole powierzchni i objętość kuli, walca i stożka w typowych sytuacjach.
T. 17–18	Godziny do dyspozycji nauczyciela.
P:	Powtórzenie wiadomości – praca klasowa ze stereometrii.
T. 19–22	Elementy statystyki, sposoby prezentacji danych.
P:	Omawiamy poznane metody prezentacji danych w postaci graficznej. Przypominamy wiadomości dotyczące diagramu kolumnowego, słupkowego, kołowego, wykresu punktowego i liniowego. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń umie odczytać i zinterpretować dane na podstawie diagramu, tabeli i wykresu. Posługuje się dostępnymi środkami technologii informatycznej w celu pozyskiwania i prezentacji danych.
T. 23–24	Pojęcie średniej arytmetycznej, przykłady średnich.
P:	Przypominamy pojęcie średniej arytmetycznej, wprowadzamy inne średnie: medianę, modę. Zwracamy uwagę na ich zastosowania. Ćwiczenia – samodzielna praca z podręcznikiem.
O:	Uczeń rozumie pojęcie wartości średniej, w szczególności arytmetycznej, umie rozwiązać podstawowe problemy dotyczące średniej.
T. 25–28	Rezerwa godzinowa
	Tylko w wypadku trzyletniego cyklu nauczania.

Koniec drugiego okresu klasy drugiej w cyklu dwuletnim (24 godziny).

Koniec klasy trzeciej w cyklu trzyletnim (28 godzin)

III. Wymagania edukacyjne

1. Podstawowe i ponadpodstawowe wymagania edukacyjne

Proponujemy następujący podział wymagań w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym dla ucznia klasy drugiej (drugiej i trzeciej w trzyletnim cyklu nauczania) zasadniczej szkoły zawodowej.

Uczeń	
w zakresie wymagań podstawowych	w zakresie wymagań ponadpodstawowych
<ul style="list-style-type: none"> – sprawnie posługuje się układem współrzędnych – rozumie pojęcie funkcji, w szczególności liniowej i kwadratowej – zna podstawowe własności funkcji – biegle rozwiązuje równania i nierówności liniowe z jedną niewiadomą – umie rozwiązać układ dwóch równań liniowych z dwiema niewiadomymi – zna podstawowe fakty dotyczące funkcji kwadratowej: terminologię, zależność zwrotu ramion i kształtu paraboli od współczynnika a, wie jaka jest liczba miejsc zerowych w zależności od wyróżnika Δ – zna postać kanoniczną i iloczynową funkcji kwadratowej – poprawnie rozwiązuje równania kwadratowe – rozumie pojęcie wielomianu, pierwiastka i stopnia wielomianu jednej zmiennej – sprawnie wykonuje działania na wielomianach (suma, różnica, iloczyn) – zna definicje funkcji trygonometrycznych kąta ostrego – zna klasyfikację i definicje podstawowych wielokątów, brył obrotowych – zna wzory na pola i objętości podstawowych brył – umie odczytywać dane z tabel, diagramów, wykresów – zna definicję średniej arytmetycznej i umie obliczyć średnią arytmetyczną dla podanych liczb 	<ul style="list-style-type: none"> – zna różne sposoby prezentacji funkcji i dostrzega ich zbieżność – umie odczytywać własności funkcji z jej wykresu – umie budować równania i układy równań do zadania tekstowego – biegle przekształca funkcję liniową do postaci kanonicznej i iloczynowej – poprawnie rozwiązuje nierówności kwadratowe – sprawnie dzieli wielomiany – zna i biegle się posługuje kryteriami dotyczącymi pierwiastków całkowitych wielomianu – umie rozkładać wielomian na czynniki – rozwiązuje proste równania i nierówności wielomianowe – zna i umie obliczyć wartości funkcji trygonometrycznych dla charakterystycznych kątów (30°, 45°, 60°) – umie się posługiwać tablicami trygonometrycznymi – ma dobrą orientację w przestrzeni trójwymiarowej – umie skonstruować siatkę wielościanu o określonych własnościach – biegle interpretuje dane z tabel, diagramów, wykresów – biegle operuje pojęciem średniej (arytmetycznej, mediany, mody)

2. Kryteria szczegółowe wymagań edukacyjnych

Proponujemy następujące wymagania na poszczególne stopnie szkolne:

Wymagania konieczne na ocenę **dopuszczającą**:

Wiadomości		Umiejętności	
zapamiętane	zrozumiane	w sytuacjach typowych	w sytuacjach problemowych
<ul style="list-style-type: none"> – definicja funkcji – definicja miejsca zerowego funkcji – definicja funkcji liniowej – definicja sinusa, cosinusa, tangensa i cotangensa kąta ostrego w trójkącie prostokątnym 	<ul style="list-style-type: none"> – definicja funkcji – definicja miejsca zerowego funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> – obliczanie miejsca zerowego funkcji liniowej, kwadratowej – rysowanie wykresu funkcji o zadanym równaniu – rozwiązywanie równań i nierówności liniowych – obliczanie sumy, różnicy, iloczynu wielomianów – obliczanie wartości funkcji trygonometrycznych w zadanym trójkącie prostokątnym 	

Wymagania podstawowe na ocenę **dostateczną** – obowiązują wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

Wiadomości		Umiejętności	
zapamiętane	zrozumiane	w sytuacjach typowych	w sytuacjach problemowych
<ul style="list-style-type: none"> – definicja monotoniczności funkcji w zbiorze – wzory Viète'a 	<ul style="list-style-type: none"> – definicja monotoniczności funkcji w zbiorze 	<ul style="list-style-type: none"> – biegle posługiwanie się układem współrzędnych – czytanie własności funkcji z jej wykresu – rozwiązywanie układów równań liniowych, dobór metody odpowiedniej do sytuacji – rozwiązywanie równań kwadratowych – dzielenie wielomianów 	

Wymagania rozszerzające na ocenę **dobrą** – obowiązują wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

Wiadomości		Umiejętności	
zapamiętane	zrozumiane	w sytuacjach typowych	w sytuacjach problemowych
	<ul style="list-style-type: none"> – zależność między monotonicznością a współczynnikiem kierunkowym funkcji liniowej – strategia rozwiązywania nierówności kwadratowych – wzory Viète'a 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawianie funkcji w dowolnej postaci – dostrzeganie związku między pierwiastkiem równania liniowego a miejscem zerowym funkcji – układanie prostych zależności liniowych – rozwiązywanie nierówności kwadratowych – rozkładanie wielomianu na czynniki, rozwiązywanie równań algebraicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – czytanie własności funkcji

Wymagania dopełniające na ocenę **bardzo dobrą** – obowiązują wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

Wiadomości		Umiejętności	
zapamiętane	zrozumiane	w sytuacjach typowych	w sytuacjach problemowych
		<ul style="list-style-type: none"> – budowa modeli liniowych spełniających określone własności – wyprowadzenie wzorów Viète'a – rozwiązywanie nierówności algebraicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – stosowanie wzorów Viète'a – dzielenie wielomianów (z parametrem)

Ocenę **celującą** może otrzymać uczeń, który spełnia wymagania dopełniające, a ponadto co najmniej 3 z niżej wymienionych:

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- przejawia dużą aktywność w trakcie lekcji,
- uczestniczy w dodatkowych zajęciach (konkursach) organizowanych w szkole,
- rozwiązuje zadania nietypowymi metodami,
- właściwie interpretuje i umie wykorzystać zdobytą wiedzę w sytuacjach nietypowych (pozaprogramowych),
- pomaga słabszym uczniom ze swojej klasy.

Na ocenę **niedostateczną** nie określamy żadnych wymagań – uczeń otrzymuje ją wówczas, gdy nie spełnia wymagań koniecznych.